

Det fastslås desuden, at sygdom skal være lovligt forfald for alle skibsofficerer, idet den hidtidige afskedigelsesadgang for de tidsbegrænsede tjenestaftaler i lovens § 44, stk. 2, ophæves. Herved sikres, at sømandslovens regler om hyre under sygdom/sygehyre ikke er i konflikt med lov om tidsbegrænset ansættelse og de bagvedliggende EU-regler (direktiv 1999/70/EF, jf. EF-Tidende 1999, L 175, s. 43).

Endvidere ændres anvendelsesområdet i de eksisterende særbestemmelser i loven vedrørende tidsbegrænsede tjenesteforhold, således at det svarer til den nye definition.

Det foreslås endeligt at ophæve den særlige aldersgrænse på 18 år i lovens § 43, stk. 1, som indebærer, at det i dag alene er skibsofficerer over 18 år, som omfattes af bestemmelserne om godtgørelse ved usaglig opsigelse. Denne ændring er af helt formel karakter, idet det i praksis ikke er muligt, at personer under 18 år bliver skibsofficerer.

Besætningsloven

Forslaget indebærer, at Søfartsstyrelsen får hjemmel til at fastsætte regler, som fraviger lovens krav om dansk indfødsret for personer, som er omfattet af EU- og EØS-reglerne om etablering, arbejdskraftens frie bevægelighed og retten til udveksling af tjenesteydelser. Ændringen gør det muligt administrativt at fastsætte regler, som bringer retstilstanden i overensstemmelse med to domme af 30. september 2003 fra EF-domstolen om medlemsstaternes adgang til at forbeholde stillingen som skibsfører for egne statsborgere.

Sag C-405/01 (Colegio de Oficiales de la Marina Mercante Espanola mod Administracion del Estado) omhandler de spanske bestemmelser, hvorefter stillingen som skibsfører og førstestyrmand på handelsskibe, der sejler under spansk flag, er forbeholdt spanske statsborgere, og som stiller krav om gensidighed for at give statsborgere fra andre medlemsstater adgang til stillingerne. Sag C-47/02 (Albert Anker, Klaas Raas, Albertus Snoek mod Forbundsrepublik Deutschland) omhandler de tyske bestemmelser, hvorefter stillingen som kaptajn på fiskerfartøjer, der sejler under tysk flag inden for "kleine Seeschiffahrt" (mindre havfiskeri), er forbeholdt tyske statsborgere. I de to sager blev Domstolen spurgt om kravet om, at man skal være henholdsvis spansk eller tysk statsborger for at have adgang til stillingen som skibsfører og førstestyrmand på skibe, der sejler under henholdsvis spansk eller tysk flag, er i strid med bestemmelserne om arbejdskraftens frie bevægelighed (EF-traktatens artikel 39).

EF-domstolen fastslog i dommene bl.a., at EF-traktatens artikel 39, stk. 4, skal fortolkes således, at den kun giver en medlemsstat ret til at forbeholde stillinger som skibsfører og førstestyrmand på handelsskibe samt som skibsfører på mindre havgående skibe, der sejler under medlemsstatens flag, for sine egne statsborgere, såfremt de myndighedsbeføjelser, som er til delt skibsfører og førstestyrmand på disse skibe, faktisk udøves regelmæssigt og ikke udgør en meget begrænset del af deres arbejde.

Besætningsloven indeholder krav om, at skibsføreren på danske skibe skal have dansk indfødsret. Kravet er begrundet i dels den ovenfor beskrevne offentlige myndighedsøvelse, dels i skibsførerens ansvar og opgaver i henhold til dansk søfartslovgivning, herunder straffeansvar. Der kan efter bestemmelsen i den gældende lovs § 19, stk. 2, efter indhentet erklæring fra de berørte organisationer under særlige omstændigheder dispenseres fra kravet om dansk indfødsret. Dispensationsmuligheden har kun været anvendt i få tilfælde, fx statsborgere fra andre lande, der har permanent bopæl i Danmark.

Den internationale søfartsorganisation IMO's konvention om uddannelse af søfarende, om sønæring og om vagthold (STCW-konventionen) kræver, at de øverste officerer, herunder skibsføreren, skal have kendskab til flagstatens lovgivning, såfremt de pågældende ikke har et sønæringsbevis udstedt af flagstaten. Der vil derfor blive opstillet relevante supplerende uddannelseskrav, før der udstedes regler, som fraviger lovens nationalitetskrav. Disse krav vedrører primært kendskab til national maritim lovgivning, som personer med udenlandske søfartsuddannelser ikke kan påregnes at have kendskab til. Dette er i overensstemmelse med direktiverne om gensidig anerkendelse af erhvervsuddannelser (direktiv 89/48/EØF, jf. EF-Tidende 1989, L 019, s. 16 og direktiv 92/51/EØF, jf. EF-Tidende 1999, L 209, s. 25), som giver værtslandet mulighed for at stille supplerende krav, hvis der konstateres forskelle af betydning i ansøgerens uddannelse.

STCW-konventionen kræver endvidere, at officerer i besiddelse af sønæringsbevis udstedt af et andet land end flagstaten skal have udstedt et såkaldt anerkendelsesbevis af flagstatens administration (Søfartsstyrelsen), forinden tjenesten kan tiltrædes. Disse bestemmelser er gennemført ved bekendtgørelse nr. 71 af 1. februar 2001 om anerkendelse af udenlandske beviser til tjeneste i handelsskibe. Bekendtgørelsen finder ikke i dag anvendelse i forbindelse med godkendelse af udenlandske beviser med førerrettigheder, men vil blive tilrettet efter høring af erhvervets parter,